

Epitaf Viléma z Rožmberka v českokrumlovském kostele sv. Víta

Katolíku Vilémovi z Rožmberka, významem prvním muži po panovníkovi v Čechách, zemřelému v létě 1592, se dostalo prostřednictvím jeho bratra Petra Voka, příslušníka Českobratrské Jednoty, důstojné hrobky, nikoliv v tradičním rožmberském pohřebišti vyšebrodského kláštera, nýbrž v českokrumlovském kostele sv. Víta, spravovaném krumlovskými jezuity. Vilémův náhrobek, epitaf či mauzoleum byl umístěn na liturgicky nejvýznamějším místě v presbytáři kostela a byl tím od samého počátku trnem v oku jezuitů, kteří neumdlévali ve snaze jej odstranit. Nelze snad ani vyloučit, že si byl protestant Petr Vok svého kontroverzního rozhodnutí vědom a že jej tedy můžeme považovat za jednu epizodu v náboženských rozbrojích vedoucích k Bílé Hoře.

Nás historiky umění bude zajímat především forma Vilémova epitafu, o kterém se můžeme právem domnívat, že byl vybudován nákladem, rozměry a nádherou odpovídající postavení zesnulého a který bez náležité dokumentace zanikl koncem 18. století.

Ivo Janoušek si v předložené bakalářské práci stanovil nesnadný úkol kriticky ověřit, anebo přehodnotit dosavadní pokusy o rekonstrukci sepulchrálního díla a je nutné předeslat, že se jej zhostil s pozoruhodným úspěchem. Jeho práce staví na spolehlivé interpretaci pramenů a k erudici historika se pojí i smysl pro formální analýzu historika umění.

V úvodu bakalářské práce Ivo Janoušek nastiňuje šíři problematiky a skicuje směřování svého postupu. V první kapitole autor kriticky hodnotí dosavadní české publikace o Vilémově epitafu a snad by bylo vhodné zmínit se vedle práce K. Seidlové o innsbrucké Hofkirche i o recentní sepulchrální literatuře (M. Hengerer, I. Schemper a.d.) Následují dvě stati s výkladem heuristické báze k okolnostem smrti a pohřbu Viléma z Rožmberku, jakož i dobová svědectví a účty vztahující se na stavbu epitafu a na jeho pozvolnou demontáž. V páté kapitole se autor zaměřil na kritické zhodnocení dosavadních pokusů zaniklou památku rekonstruovat. Následuje nejzávažnější část bakalářské práce, ve které Ivo Janoušek, poté co zhodnotil dochované zbytky epitafu, sekundárně použité v kostele, předkládá vlastní návrh rekonstrukce architektonického a sochařského řešení Vilémova náhrobku. Svoji představu o baldachýnu na čtyřech sloupech, zakončeného rožmberským jezdce dokázal přesvědčivě spojit s analogickým řešením oltáře v kapli Všech Svatých telčského zámku. Autor nikde

nezamlčuje, že jeho rekonstrukce je hypotetická, ale jeho hypotéza má proti předešlým tu přednost, že ve smyslu kritického racionalismu dokáže vysvětlit nejen vše, co vysvětlily starší hypotézy, ale i to na čem ztroskotaly. Jeho hypotéza není tedy pravdivější, ale pravděpodobnější a více si ani historik ani uměnovědec nemohou přát. (Oponent by snad ještě rád v Janouškově hypotéze pro úplnost našel zamyšlení nad umístěním, funkcí a ikonografií oněch 43 sošek a 2 hlav, které tvořily součást Vilémova epitafu. Analogie s innsbruckou Hofkirche?)

Janouškův literární styl je střízlivý, s jasnými formulacemi a autor dokáže bez námahy zlákat čtenáře na intelektuální dobrodružství svých vývodů.

Janouškem rekonstruovaná forma Vilémova epitafu je typologicky příbuzná nejspíše s efemerní architekturou castra doloris a zdá se, že nebyla ani zemřelému cizí, neboť jej dal postavit 1583 nad rakví své choti Anny Marie Bádenské. Zde by se vyplatilo zaměřit se na srovnání s dobovou grafickou dokumentací efemérních sepulchrálních staveb a katafalků. (Karel z Liechtensteinu, nechal svému tchánovi Janu Šemberovi Černoorskému z Boskovic v brněnském minoritském kostele, na místě dnešního hlavního oltáře, postavit v roce 1600 nákladný náhrobek ve formě baldachýnu na čtyřech mramorových sloupech.

Závěrem jednu kritickou poznámku. Pokud by práce měla být publikována, za což by se oponent přimlouval, měl by ji dostat do ruky lektor, který by odstranil některé hyzdivé překlepy, nelogismy a gramatické přehmaty.

Bakalářskou práci Iva Janouška **doporučuji vřele k obhajobě** a hodnotím z nedostatku jiných superlativů predikátem „**výborně**“.

Prof. PhDr. Petr Fidler

Svitavy 8. 6. 2013